

FINANSIELL REVISJON | FORVALTNINGSREVISJON | FINANSFORVALTNING | SELSKAPSKONTROLL | RÅDGIVNING

FORVALTNINGSREVISJON

Barnevernstjenesten

Klæbu kommune

Februar 2012

Forord

Denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført på oppdrag av Klæbu kommunes kontrollutvalg i perioden november-februar 2012.

Undersøkelsen er utført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisjon Midt-Norge IKS vil takke alle som har bidratt konstruktivt med informasjon i undersøkelsen.

Trondheim, 6.2.2012

Frode Singstad
Ansvarlig forvaltningsrevisor

Anne Gråberg
Prosjektmedarbeider

Sammendrag

Denne forvaltningsrevisjonen er utført i henhold til bestillingen fra kontrollutvalget i Klæbu. Grunnlaget for våre vurderinger er intervju med ansatte i barnevernet og andre som jobber med barn i Klæbu kommune, og gjennomgang av dokumentasjon og statistisk materiale.

Hovedproblemstilling for undersøkelsen er om barnevernet har forutsetninger for å yte en tjeneste av tilstrekkelig kvalitet.

For å svare på hovedproblemstillingen har vi for det første undersøkt om barneverntjenesten har tilstrekkelig ressurser og kompetanse. Undersøkelsen tegner et bilde av en barneverntjeneste som har stadig økende arbeidsmengde, og stadig økende ressursbruk, men med minst like god kapasitet som sammenlignbare kommuner. Samtidig har tjenesten god formell kompetanse, et godt fagmiljø og et godt miljø for videre kompetanseutvikling.

Videre har vi undersøkt om barnevernet samarbeider med andre i det forebyggende arbeidet. Undersøkelsen viser at det er etablert gode strukturer for samarbeid mellom de som jobber med barn og unge i kommunen, og at barnevernet i hovedsak samarbeider godt med skoler, barnehager, PP-tjenesten og helsestasjon. Samtidig peker undersøkelsen på noen utfordringer for samarbeidet. Det gjelder særlig hvordan barnevernet møter sine samarbeidspartnere i skole og barnehage, og det kompliserte forholdet mellom samarbeidspartnerens behov for informasjon og barnevernets taushetsplikt. Revisjonens syn er at disse utfordringene et stykke på vei kan løses med mer og bedre kommunikasjon mellom barnevern og skole og barnehage. Den siste tiden har barnevernet og enhet for helse og familie jobbet for å åpne barnevernet og skape bedre kontakt mellom samarbeidspartnerne. Vår undersøkelse tyder på at dette arbeidet bidrar positivt til samarbeidet, men at det stadig er forbedringspotensial. Vi har med andre ord grunn til å tro at kommunen er bevisst utfordringene og jobber for å løse dem.

Til slutt har vi undersøkt om barnevernet holder fristene for å gjennomgå bekymringsmeldinger og gjennomføre undersøkelser. Statistikk og intervju tyder på at de gjør det.

Vår hovedkonklusjon er derfor at barneverntjenesten har forutsetninger for å yte en tjeneste av tilfredsstillende kvalitet.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
1.1	Bestilling	7
1.2	Om barnevernstjenesten.....	7
2	Undersøkelsesopplegg.....	13
2.1	Problemstillinger	13
2.2	Avgrensning.....	13
2.3	Metode	14
2.4	Revisjonskriterier	15
3	Ressurser og kompetanse.....	16
3.1	Revisjonskriterier	16
3.2	Data.....	16
3.3	Revisors vurdering.....	22
4	Samarbeid i det forebyggende arbeidet.....	23
4.1	Revisjonskriterier	23
4.2	Data.....	25
4.3	Revisors vurdering.....	33
5	Frister.....	36
5.1	Revisjonskriterier	36
5.2	Data.....	36
5.3	Revisors vurdering.....	37
6	Høring	38
7	Konklusjoner	39
	Vedlegg 1	41

Figurer

Figur 1: Kart over helse og familietjenesten i Klæbu kommune	8
Figur 2. Flytkart over arbeidsprosessen i barneverntjenesten.....	12
Figur 3. Budsjett og regnskapstall for barnevernet i Klæbu kommune, 2006 – 2011.....	17
Figur 4. Netto driftsutgifter per barn i barnevernet. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner. 2006 – 2010.....	18
Figur 5. Stillinger med fagutdanning per 1000 barn. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner. 2006 – 2010.....	19
Figur 6. Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner. 2006 – 2010.....	19
Figur 7. Fristoverskridelser for gjennomgåtte meldinger og nye undersøkelser, 2008 – 1. halvår 2011.	36
Figur 8. Andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder, prosent. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner, 2006 – 2010.	37

1 Innledning

Revisjon Midt-Norge mottok bestilling av forvaltningsrevisjon av barnevernstjenesten i Klæbu kommune i brev fra kontrollutvalgets sekretariat datert 5.7.2011. I dette kapitlet redegjør vi for bestillingen og gir noe bakgrunnsinformasjon om barnevernet generelt og for Klæbu kommune spesielt.

1.1 Bestilling

På bakgrunn av plan for forvaltningsrevisjon for 2010-2011¹, vedtok kontrollutvalget i sak 21/2011 å bestille en forvaltningsrevisjon om barnevern. Revisor har i samråd med kontrollutvalgets sekretariat kommet fram til at undersøkelsen skal ha fokus på ressurskompetansesituasjon ved barnevernstjenesten, samarbeid i det forebyggende arbeidet og overholdelse av tidsfrister.

1.2 Om barnevernstjenesten

Dette kapitlet gir en innledende beskrivelse av barnevernstjenestenes oppgaver, herunder om ansvarsfordelingen mellom barnevernstjenesten og andre instanser på barnevernsområde og saksgangen i barnevernet.

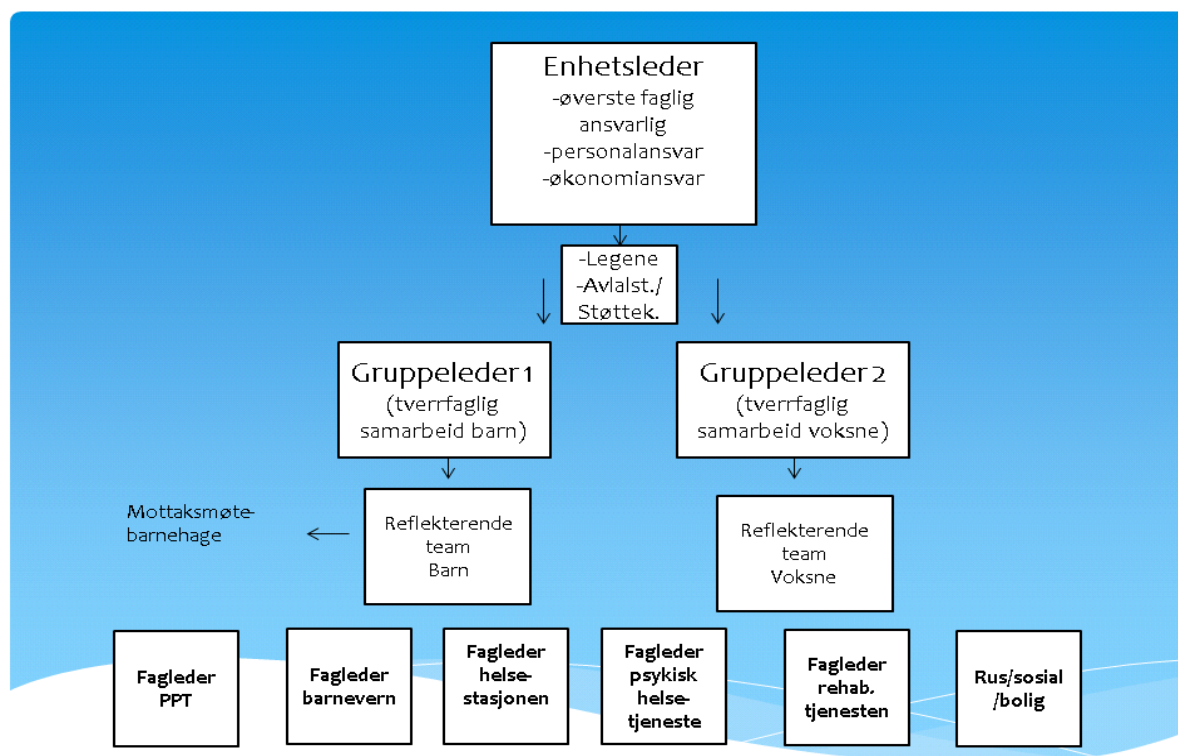
1.2.1 Administrativ organisering

Klæbu kommune er organisert i tilnærmet tonivåmodell med et rådmannsnivå og resultatenheter. På et nivå mellom disse har tre kommunalsjefer ansvar for henholdsvis kultur og oppvekst, eiendom og kommunalteknikk og helse- og omsorgsområdet.

Barnevern ligger under resultatenheten helse – og familie, under kommunalsjef for helse og omsorg. Helse- og familietjenesten har egen enhetsleder med resultatansvar, personalansvar og øverste faglig ansvar for hele enheten. Figuren under viser organiseringen av helse- og familietjenesten.

¹ Plan for forvaltningsrevisjon 2010 - 2011 vedtatt av kommunestyret i sak 25/2010

Figur 1: Kart over helse og familietjenesten i Klæbu kommune

Kilde: Klæbu kommune

Barnevernleder er faglig ansvarlig for de sakene som hører under barnevernet. Barnevernstjenesten har 4 hele ørsverk hvorav 1 stilling ble opprettet i april 2011 med tilskudd fra fylkesmannen. Denne stillingen skal videreføres i 2012.

1.2.2 Oppgaver og ansvar innenfor barnevernomrødet generelt

Bøde kommunene og staten har oppgaver og ansvar pø barnevernomrødet. Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) har et generelt overordnet ansvar for barnevern. Blant annet har de forvaltningsansvaret for barnevernloven og ansvar for ø føre tilsyn med at lov og øvrig regelverk blir anvendt riktig.

Den daglige forvaltningen av barnevernet er i stor grad lagt til den kommunale barnevernstjenesten. I følge barnevernloven er barnevernets hovedoppgave ø sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, før nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Videre skal barnevernet bidra til at barn og unge før trygge oppvekstvilkøre. Omsorg for og oppdragelse av barn er i første rekke foreldrenes ansvar. Foreldre kan allikevel ha behov for hjelp i kortere eller lengre perioder, for eksempel pø grunn av en vanskelig livssituasjon.

Det kommunale barnevernet sine oppgaver kan oppsummeres til å gjelde:

- Gjennomgang av meldinger
- Gjennomføre barnevernundersøkelser
- Iverksette frivillige hjelpetiltak i hjemmet
- Utarbeide tiltaksplaner for alle tiltak
- Fatte akuttvedtak om midlertidig plassering av barn utenfor hjemmet
- Saksforberedelse for fylkesnemnda og andre rettsinstanser
- Plassering og oppfølging av barn utenfor hjemmet
- Oppfølging av oppdragstakere
- Veiledning og oppfølging av fosterhjem
- Utredning og tilråding for adopsjon
- Generelt forebyggende arbeid
- Godkjenne fosterhjem og føre tilsyn med fosterhjem

Andre instanser kan også ha ansvar innenfor barnevernet.² Det kommunale barnevernet deler ansvaret med en rekke andre instanser. Under gis en beskrivelse av noen av disse og deres oppgaver.

Bufetat³ ble etablert i 2004 som følge av en barnevernreform, og er inndelt i 5 regioner. Staten overtok ansvaret for barnevernet fra fylkeskommunene. Bufetat har flere ansvarsområder innenfor barnevernet. De skal blant annet sørge for at det finnes plasser i barnevernsinstitusjoner gjennom etablering, drift, og inngåelse av avtaler om godkjenning av private plasser. Rekruttere og formidle fosterhjem, og etter anmodning fra den kommunale barnevernstjenesten bistå ved plassering av barn utenfor hjemmet.

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker ble etablert 1.1.1993. Det er i alt 12 fylkesnemnder i Norge, hvor den enkelte fylkesnemnd dekker ett eller to fylker. Fylkesnemnda har som oppgave først og fremst å fatte vedtak etter barnevernsloven. Vedtakene dreier seg blant annet om omsorgsovertakelse, samværsspørsmål og fratakelse av foreldreansvar. Fylkesnemnda er et domstolslignede forvaltningsorgan som har avgjørelsesmyndighet. Saker i fylkesnemnda starter ved at kommunene fremmer forslag om tiltak. Det er kommunene som foretar den nødvendige saksforberedelse.

² Kilde: "Barn og unges psykiske helse i kommunene i Sør - Trøndelag", Fylkesmannen i Sør - Trøndelag mai 2008.

³ Se mer informasjon på www.bufetat.no

Fylkesmannen er statens representant i fylkene, og følger opp statlig politikk og ulike satsningsområder. Fylkesmannen har blant annet ansvaret for å føre tilsyn med barnevernstjenesten.

Barne- og ungdomspsykiatriske Klinikker (BUP) i Sør-Trøndelag er organisert i sykehusenheten BUP. Klinikken er organisert i flere enheter: poliklinikker, familieenheten og ungdomsenhetene. De driver med utredning og behandling av barn og unge med psykiske lidelser, samt gir hjelp til deres familier. De gir også råd og veiledning til ansatte i kommunene.

Regionsentrene for barn og unges psykiske helse (RBUP) i Midt-Norge er en av fire regionsenter i Norge. De er en del av medisinsk fakultet ved NTNU. De skal utvikle, kvalitetssikre og forvalte vitenskapelig og praksisnær tverrfaglig kunnskap og kompetanse innen arbeid med barn og unges psykiske helse, og bidra til at slik kompetanse er tilgjengelig. Gjennom sitt arbeid skal de styrke psykisk helsearbeid i kommunene, og bidra til å styrke andre fagfelt av betydning for barn og unges psykiske helse.

Helsetilsynet har fra 2010 fått det overordnede ansvaret for faglig tilsyn med barneverntjenesten.⁴

1.2.3 Saksgang i barnevernet

En barnevernssak starter gjerne med en *melding* til barneverntjenesten i den kommunen barnet oppholder seg. Meldingen kommer ofte fra familien selv, nærmiljøet, helsestasjonen, barnehagen eller skolen. Barnevernet skal innen en uke vurdere om meldingen skal følges opp med en *undersøkelsessak* eller om den skal henlegges.

En undersøkelsessak skal foretas dersom det er rimelig grunn til å anta at det kan være grunnlag for tiltak etter barnevernloven. Undersøkelsen kan føre til at saken henlegges, eller at barneverntjenesten går inn med råd, veiledning og eventuelt hjelpetiltak for barnet og familien. En undersøkelse skal gjennomføres snarest og innen tre måneder, men i særlige tilfeller kan fristen være seks måneder. Hjelpetiltakene er frivillige. Barn som har vist alvorlige adferdsvanser kan tas inn på institusjon på grunnlag av samtykke fra foreldrene eller fra barnet selv dersom det er over 15 år. Dersom det ikke kan skapes tilfredsstillende forhold for barnet ved hjelpetiltak og dersom det for eksempler er alvorlige mangler ved den daglige omsorgen barnet får, vil kommunen fremme forslag til fylkesnemnda om *omsorgsovertakelse*. Barnet vil da normalt bli plassert i fosterhjem. Dersom fylkesnemnda

⁴ Se barnevernloven § 2-3B, jfr. Ot.prp.nr 69 (2008-2009)

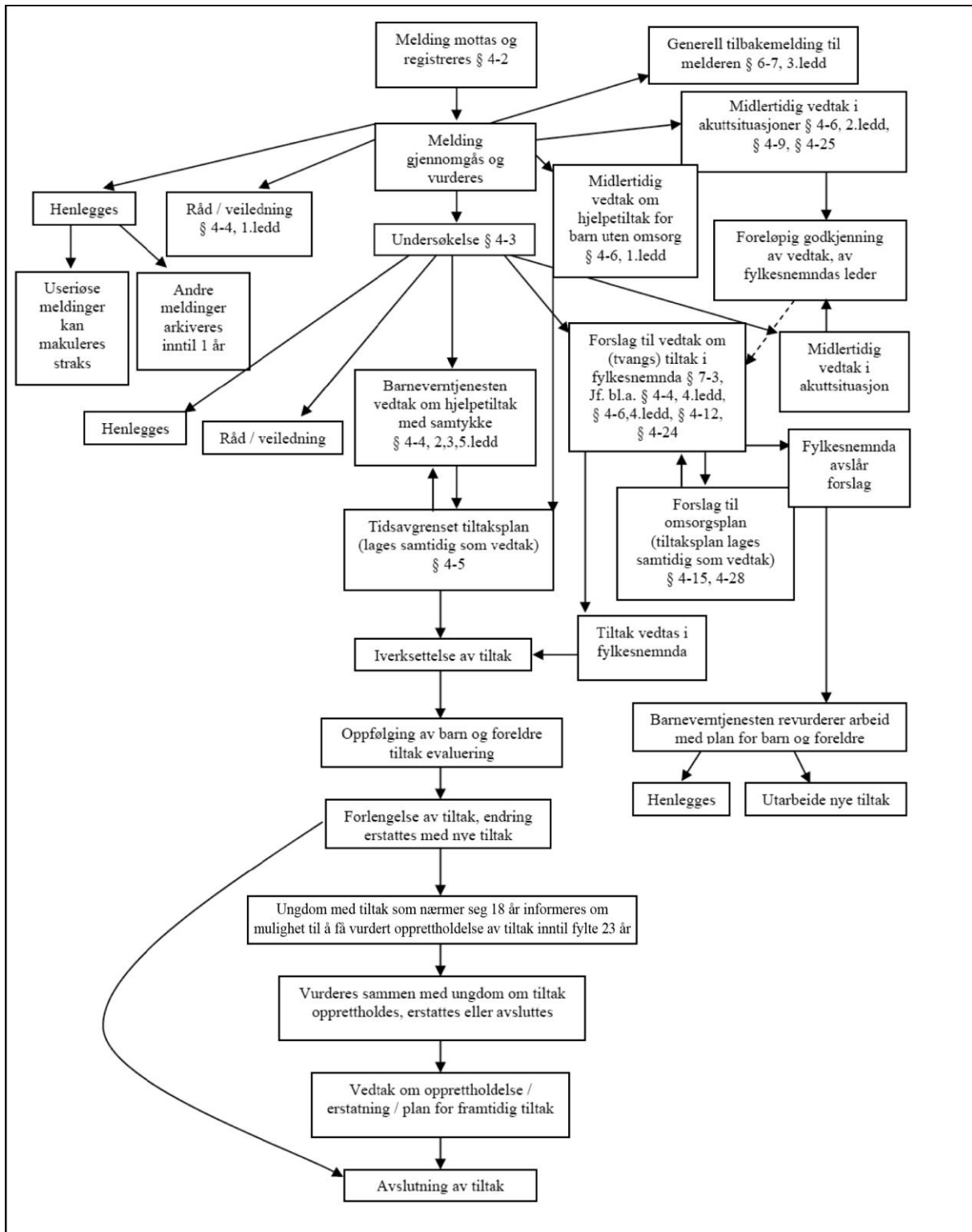
vedtar at omsorgen skal overtas, skal fylkesnemnda også fatte vedtak om samvær. Barn som har vist *alvorlige atferdsvansker* kan plasseres på institusjon uten samtykke, men da kun etter vedtak fra fylkesnemnda.

Barnevernstjenesten har ansvaret for å sette i verk fylkesnemndas vedtak. Tjenesten skal også oppnevne tilsynsfører⁵ for barn i fosterhjem. Samtidig skal barneverntjenesten nøye følge utviklingen til de barn det er truffet omsorgsovertakelse for, og samtidig følge utviklingen til deres foreldre. Når foreldrene kan gi barnet forsvarlig omsorg, skal fylkesnemnda oppheve vedtaket om omsorgsovertakelse. Barnet vil likevel ikke bli tilbakeført dersom det har fått slik tilknytning til mennesker eller miljø der det er, at det etter en samlet vurdering kan føre til alvorlige problemer for barnet om det blir flyttet.

I enkelte tilfeller haster det å gi barnet et omsorgstilbud utenfor hjemmet. I slike tilfeller kan den kommunale barneverntjenesten treffe midlertidige vedtak om å plassere barnet. Dersom foreldrene ikke samtykker i plasseringen, skal vedtaket snarest til fylkesnemnda for foreløpig godkjenning, og senest inne seks uker skal selve saken sendes til fylkesnemnda. Figur 1 under gir oversikt over arbeidsprosessen i barnevernet.

⁵ En tilsynsfører skal blant annet passe på at barn i fosterhjem får den omsorgen de har krav på.

Figur 2. Flytkart over arbeidsprosessen i barneverntjenesten.

Kilde: Rutinehåndbok for barneverntjenesten i kommunene fra BLD 2006. Noen bestemmelser i barnevernloven er endret fra denne oversikten.

2 Undersøkelsesopplegg

I dette kapitlet redegjør vi for hvilke problemstillinger som er utgangspunktet for undersøkelsen, og hvilke kriterier revisor bygger sine vurderinger og konklusjoner på. Metode og avgrensinger i prosjektet synliggjøres og her.

2.1 Problemstillinger

Hovedproblemstillingen i undersøkelsen er: *Har barnevernstjenesten i Klæbu forutsetninger for å yte en barnevernstjeneste av tilfredsstillende kvalitet?*

Hovedproblemstillingen vil bli belyst ved hjelp av følgende delproblemstillinger:

Delproblemstilling 1: Har barnevernstjenesten i Klæbu kommune tilstrekkelig ressurser og kompetanse?

Delproblemstilling 2: Samarbeider barnevernstjenesten med andre i det forebyggende arbeidet?

Delproblemstilling 3: Overholder barnevernstjenesten tidsfrister i barnevernloven?

2.2 Avgrensning

Barnevernstjenestens arbeids- og ansvarsområde reguleres i Lov om barnevernstjenester⁶. Lovmessige krav er dermed sentrale i problemstillingene, men undersøkelsen omhandler langt fra alle krav i barnevernsloven. Forvaltningsrevisjonen vurderer i liten grad det barnevernsfaglige arbeidet, men har fokus på de formelle rammene rundt dette arbeidet.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har ansvaret for å føre tilsyn med barnevernet. Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med barnevernstjenesten i Klæbu våren 2011. Tilsynet hadde fokus på undersøkelser og evaluering av hjelpetiltak. Tilsynet endte i to avvik:

1. Klæbu kommune sikrer ikke at undersøkelser gjennomføres i tråd med lov og forskrift. Kommunen sikrer ikke i alle saker at barns rett til medvirkning blir ivaretatt.
2. Klæbu kommune sikrer ikke at det gjennomføres en forsvarlig evaluering av hjelpetiltak for hjemmeboende barn. Kommunen sikrer ikke i alle saker at barns rett til medvirkning blir ivaretatt.

På tidspunktet for gjennomføringen av denne forvaltningsrevisjonen var prosessen med lukkingen av avvikene fremdeles ikke avsluttet. Fylkesmannen følger opp kommunens arbeid

⁶ Se Lov om barnevernstjenester av 17. juli 1992 nr. 100

på disse områdene. Vi må forutsette at områdene blir tilstrekkelig ivaretatt gjennom fylkesmannens tilsyn og oppfølgingen av dem, og vi har derfor avgrenset vår undersøkelse fra disse områdene.

Med jevne mellomrom kommer det mediesaker om konsekvensene av manglende tilsyn med barn i fosterhjem, og en slik sak har også preget mediebildet tidlig i vinter. Tilsyn med fosterhjem og rekruttering av tilsynsførere er en del av det kommunale barnevernets ansvarsområde. Dette var ikke del av kontrollutvalgets bestilling, og revisjonen har derfor ikke undersøkt Klæbu kommunes rutiner for tilsyn med fosterhjem og oppfølging av tilsynsførere. Vi registrerer samtidig at politisk nivå er oppmerksomme på dette ansvaret. Enhetsleder for helse og familie har orientert Utvalg for helse og omsorg om situasjonen for Klæbu kommune. Av orienteringen fremgår det at kommunen har delte erfaringer med tilsynsførerordningen, herunder å rekruttere tilsynsførere, og at de vurderer tiltak for å bedre situasjonen.⁷

2.3 Metode

Her gjør vi rede for de metodene for datainnsamling og - analyse som er valgt for å sikre et tilstrekkelig grunnlag for våre vurderinger. Informasjonsgrunnlaget i rapporten er basert på gjennomgang av kommunale vedtak, rutinebeskrivelser og annen dokumentasjon, statistisk materiale og intervju med sentrale aktører. Vi har gjennomført et oppstartsmøte hvor både rådmann, kommunalsjef og enhetsleder deltok. I tillegg har vi gjennomført intervju med fagleder for barnevern, og med alle ansatte i barnevernstjenesten. Fagleder ble intervjuet for seg; to barnevernkonsulenter ble intervjuet sammen og den siste for seg. Når vi intervjuer flere samtidig, er det en risiko for at det enkeltes mening ikke vil komme fram på samme måte som om de var intervjuet hver for seg. Vi prøver å forhindre dette ved å stille direkte spørsmål til alle i intervjuet, og ved å gi dem mulighet for å justere referatene hver for seg i etterkant. Referat fra alle intervjuer er verifisert av hver enkelt ansatt.

Vi har også intervjuet følgende representanter for barnevernstjenestes samarbeidspartnere: alle rektorer ved kommunale barne- og ungdomsskoler(3), styrerne for de kommunale barnehagene(3), ledende helsesøster og leder for pedagogisk-psykologisk tjeneste. Intervjuene med samarbeidspartnere er gjennomført på telefon, og skriftlige referat er verifisert av samtlige intervjuobjekt.

Vi presiserer at vi ikke har intervjuet noen brukere av barneverntjenesten.

⁷ Jf. orientering fra enhetsleder for helse- og familie til Utvalg for helse- og omsorg, sak 4/12.

Dokumenter og statistikk som undersøkelsen bygger på er hentet fra Klæbu kommune, Barne og likestillingsdepartementet og statistisk sentralbyrås KOSTRA-rapportering⁸. Vi har i noen tilfeller valgt å sammenligne talldata fra Klæbu kommune med data fra andre kommuner. I utvelgelsen av kommuner har vi hatt fokus på å finne kommuner som har noenlunde samme størrelse, eller som ligner på Klæbu på andre måter. Vi har derfor sammenlignet Klæbu med Melhus, Malvik og Skaun kommuner. Disse kommunene deler en nærhet til Trondheim, som kan medføre lignende utfordringer for barneverntjenesten. I tillegg sammenligner vi Klæbu med kostras kommunegruppe 10⁹. Kvaliteten på det statistiske materialet er avhengig av en rekke forhold, og en sammenligning mellom flere kommuner gir ikke absolutte svar på hvordan en kommune drives i forhold til de andre. Materialet kan likevel gi indikasjoner på noen aktuelle forhold, eller vise utviklingstrekk over tid. Vi vil også gjøre oppmerksom på at tallene fra Barne og likestillingsdepartementet er sist oppdatert med tall fra: 12.09.2011. Tallene for 1. halvår 2011 er ikke fullstendige.

Denne forvaltningsrevisjonen er utført av en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor og en prosjektmedarbeider, og en styringsgruppe på to personer har kvalitetssikret undersøkelsen.

2.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, forventninger eller referanser som innsamlet data vurderes opp mot. Kriteriene for denne forvaltningsrevisjonen er i hovedsak hentet fra lov og forskrift, og anbefalinger i veiledere og rundskriv fra departementet. På noen områder vil vi også bruke statistikk for å sammenligne Klæbu kommune med andre sammenlignbare kommuner og gjennomsnittsgrupperinger. Veileder i forvaltningsrevisjon¹⁰ viser til at kriterier kan utledes fra sammenlignbare kommuner eller virksomheters praksis når de er aksepterte forbilder, representerer beste praksis eller gjenspeiler en foretrukket praksis på det aktuelle området. I dette prosjektet har vi ikke grunnlag for å påstå at noen av dem vi sammenligner med representerer dette. Sammenligningen må derfor ikke oppfattes som at noen av grupperingene eller kommunene har en "fasit" for hvordan en situasjon skal være. Tallmaterialet kan imidlertid gi en beskrivelse av en situasjon og gi indikasjoner på en utvikling/forhold.

En nærmere presentasjon av de aktuelle revisjonskriteriene blir gitt under hver enkelt delproblemstilling.

⁸ KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet

⁹ Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

¹⁰ Veileder i forvaltningsrevisjon (NKRF, 2006)

3 Ressurser og kompetanse

Dette kapitlet omhandler delproblemstilling 1 om ressurser og kompetanse i barnevernstjenesten. Vi vil innledningsvis gi en beskrivelse av organisatoriske og økonomiske forhold ved barnevernstjenesten i Klæbu kommune. Vi gir en beskrivelse av ressursituasjonen i barnevernet, og undersøker om de har kapasitet, kompetanse og rammer til å utføre det arbeidet de har ansvar for.

3.1 Revisjonskriterier

For å gi et bilde av barnevernets kapasitet, har vi sammenlignet statistisk materiale fra Klæbu kommune med tilsvarende materiale for andre kommuner, og sammenholdt dette med data fra intervju.

Kriteriene for å vurdere barnevernets kompetanse følger av barnevernloven med forskrifter. Kommunen har etter bvl. § 2-1 ansvaret for nødvendig opplæring av barnevernstjenestens personell. Det står videre at personellet er forpliktet til å delta i opplæring som blir bestemt, og som anses som nødvendig for å holde deres kvalifikasjoner ved like. Ifølge internkontrollforskriften § 4 skal kommunene sørge for at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter, og sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet.

For å besvare problemstilling 1 har vi vurdert:

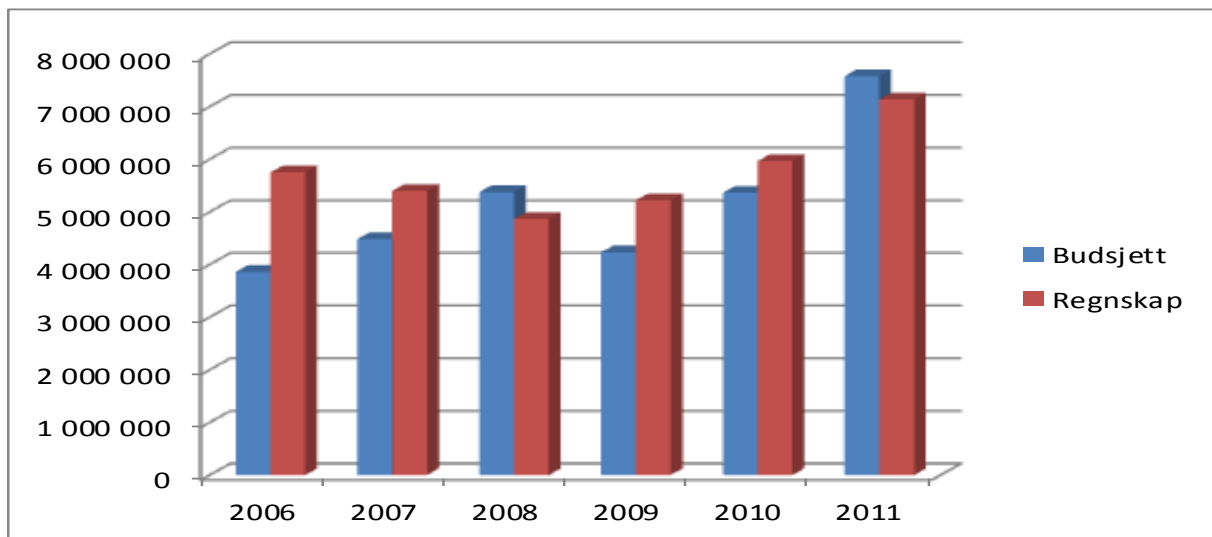
- Om barnevernet har tilstrekkelig bemanning i forhold til arbeidsmengde (kapasitet)
- Om barnevernet har tilstrekkelig fagkompetanse
- Om barnevernet har tilgang til og bruker lover og forskrifter
- Opplæring av barnevernstjenestens personell, herunder om ansatte deltar på etterutdanning som ledelsen bestemmer, om kommunen har plan for opplæring
- Om barnevernet har et hensiktsmessig saksbehandlingssystem som ansatte mestrer

3.2 Data

3.2.1 Økonomisk utvikling i barnevernet

Utvikling i regnskapstall kan gi et godt bilde på utviklingen i barnevernet. Nedenfor følger oversikt over netto driftsutgifter per barn og tabell med regnskaps- og budsjettall.

Figur 3. Budsjett og regnskapstall for barnevernet i Klæbu kommune, 2006 – 2011.¹¹

Kilde: Klæbu kommune

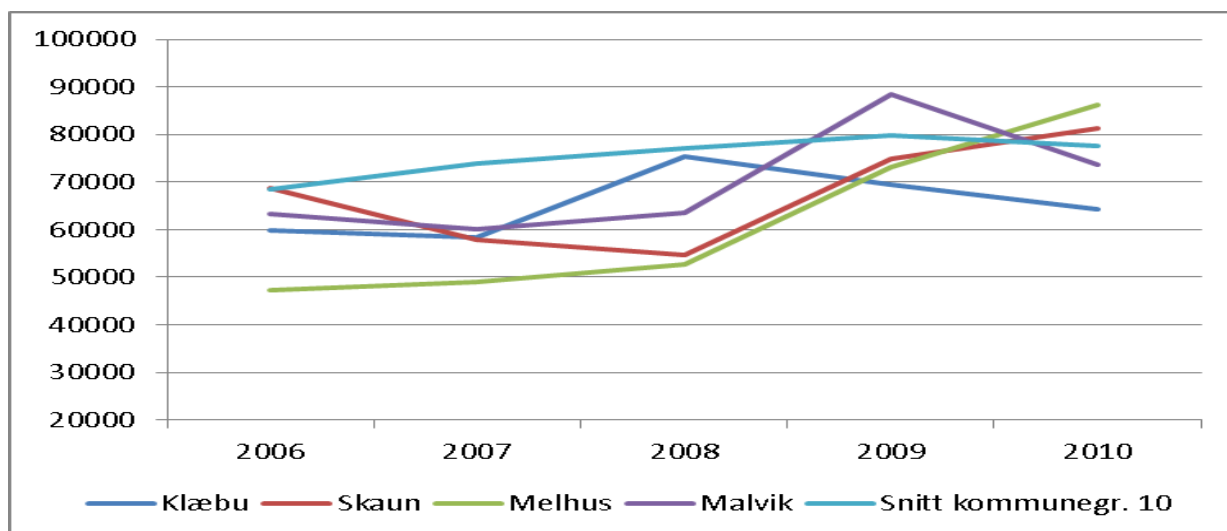
Figuren viser at Klæbu kommune har økende utgifter til barnevern. Dette er utviklingen i det kommunale barnevernet også ellers i landet, som skyldes en generelt økende trend i samfunnets behov for barneverntjenester.¹² Rådmannen sier i oppstartsmøte at denne trenden gjelder også i Klæbu. Figuren viser videre at barneverntjenesten i Klæbu flere år har hatt merforbruk. Ifølge rådmannen skyldes dette særlig at kostnadene ved å plassere barn utenfor hjemmet er uforutsigbare. Rådmannen sier videre at det er dyrt å kjøpe tiltak, og barnevernet har derfor fokus på å kunne være i stand til å jobbe med en del tiltak selv.

Figuren under forteller hvor store ressurser Klæbu bruker per barn i barnevernet, sammenlignet med andre kommuner.

¹¹ Netto driftsutgifter, sum for kostra-funksjonene 244 (barneverntjenesten), 251 (tiltak i hjemmet) og 252 (tiltak utenfor hjemmet). Tall for 2011 er ureviderte.

¹² «Kostnadsutviklingen i det kommunale barnevernet», TF-rapport nr. 270/2010

Figur 4. Netto driftsutgifter per barn i barnevernet. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner. 2006 – 2010.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

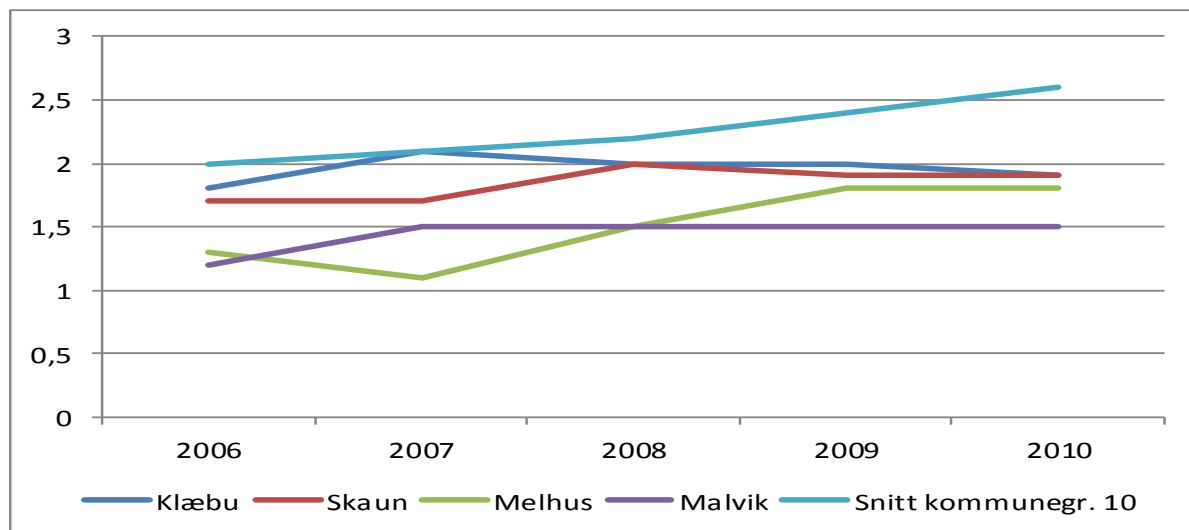
Figuren viser at alle kommunene i perioden 2006 til 2010 har hatt en økning i netto driftsutgifter per barn i barnevernet. Det betyr at kommunene bruker stadig mer ressurser på hver enkelt barnevernssak. Klæbu har imidlertid en nedgang i utgiftene per barn i perioden 2008 til 2010, og brukte i 2010 mindre utgifter per barn i barnevernet enn de sammenlignbare kommunene. Vi nevner for ordens skyld at verken Klæbu, Skaun, Melhus eller Malvik i den viste perioden deltok i barnevernsamarbeid.

3.2.2 Kapasitet i barnevernet

For å gi et bilde av barneverntjenestens kapasitet, kan vi se på arbeidsmengden i forhold til antall årsverk. Barnevernstjenesten i Klæbu har per 1.1.2012 fire hele årsverk. Men arbeidsmengden er en vanskelig målbar størrelse, og beror på flere forhold som ikke kan leses av noen statistikk. Vi kan likevel få et vist bilde av situasjonen ved å se på statistikk der bemanningen er en av faktorene.

Figuren under viser hvor mange ansatte det er i barnevernet i Klæbu, i forhold til antall barn bosatt i kommunen.

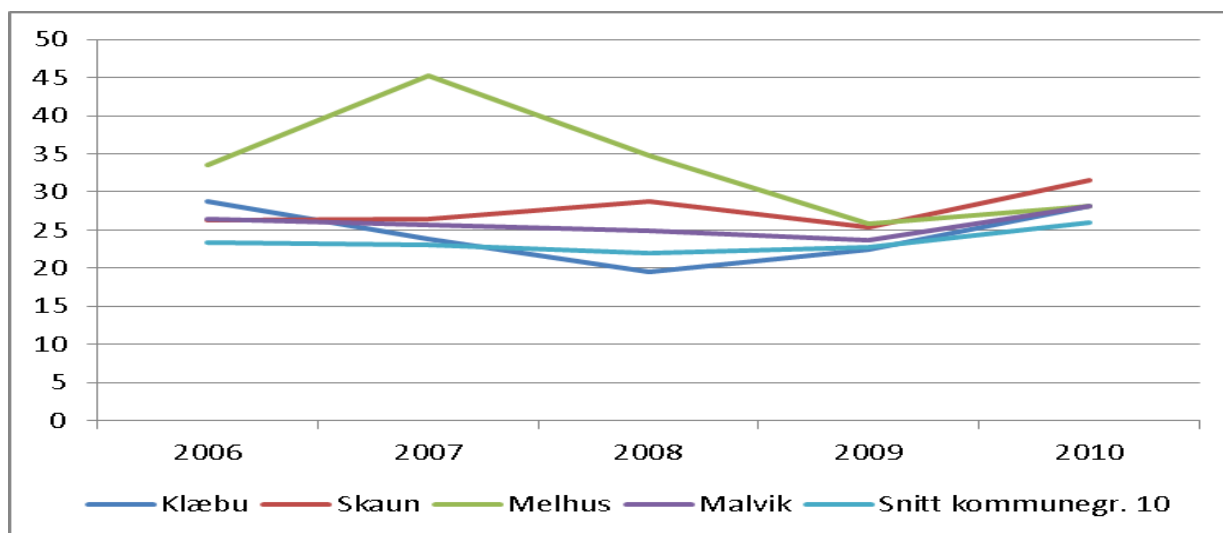
Figur 5. Stillinger med fagutdanning per 1000 barn. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner. 2006 – 2010.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figuren viser at Klæbu de siste årene har hatt flere stillinger med fagutdanning i forhold til antall barn i kommunen enn Melhus, Malvik og delvis Skaun, men mindre enn snittet for kommunegruppe 10. For å kunne si noe om arbeidsmengden til de ansatte i barnevernet, er det mer interessant å se hvor mange ansatte barnevernet har i forhold til mengden saker de behandler. Det fremgår av figuren under.

Figur 6. Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner. 2006 – 2010.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 6 viser at Klæbu i 2010 hadde omtrent like mange barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk som andre kommuner, om enn noe mer enn snittet for kommunegruppe 10. I den grad dette kan tas som et bilde på kapasiteten ved tjenesten, tyder det på at barnevernet i

Klæbu har hatt omtrent like mye å gjøre som barneverntjenesten i sammenlignbare kommuner. Dette er likevel ikke mer enn en vag indikasjon, for statistikken sier ikke noe om hva slags saker det er snakk om, og barnevernssaker kan variere veldig i omfang og intensitet. Det betyr at én sak i en kommune kan være like arbeidskrevende for kommunen som flere saker i en annen kommune.

Figurene 5 og 6 er basert på rapporteringstall fra 2010 og tidligere, og etter dette har barnevernet i Klæbu fått tilført en ny stilling. Det betyr at Klæbu antagelig vil få en god økning i antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn i kommunen til 2011. Hvis økningen i antall saker holder seg på et jevnt nivå, vil kommunen også få en nedgang i antall barn per årsverk til 2011.

Ifølge rådmannen skal barnevernet per i dag skal ha tilstrekkelig med ressurser til å kunne drive godt barnevernsfaglig arbeid. Flere ledere og ansatte sier at det periodevis var utfordrende å få tid til alle saker før den fjerde stillingen ble opprettet i 2011. Slik situasjonen er i dag, med fire fulltidsstillinger og lavt sykefravær, uttrykker alle at barnevernet har god nok kapasitet.

3.2.3 Kompetanse

Kommunen må sørge for at barneverntjenesten har nødvendig fagkompetanse, og at de ansatte får tilstrekkelig opplæring og kompetanseutvikling.¹³

Barnevernet har hatt mange utskiftninger av ansatte de siste årene, og for halvannet år siden sluttet alle de daværende ansatte i barnevernet. Nåværende fagleder sier i intervju at det tidligere var store utfordringer innen barnevernet, som skapte usikkerhet i kommunen. Derfor har det vært nødvendig og viktig å få på plass nye rutiner og samarbeidsstrukturer. Ifølge fagleder har barnevernstjenesten i dag et stabilt og sterkt faglig og sosialt miljø.

Stadig flere kommuner velger å inngå samarbeid med nabokommuner om å drive barneverntjenester. I oppstartsmøte med revisjonen sier rådmannen at det har vært diskusjoner om dette også i Klæbu, spesielt i perioder der det kun har vært tre ansatte i barnevernet. For Klæbu er det imidlertid vanskelig å finne aktuelle kommuner å samarbeide med. Klæbu har derfor valgt å satse på å styrke sin egen tjeneste. Rådmannen sier at det er fordelene ved å drive barnevernstjenesten internt også: blant annet kan det gjøre det tverrfaglige samarbeidet lettere.

¹³ Se nærmere om kriterier i kap 3.1

Alle som er ansatt i barneverntjenesten i dag har relevant grunnutdanning. Ledere og ansatte uttrykker i intervju at barneverntjenesten har en god og sammensatt kompetanse. De ansatte har variert bakgrunn, og de ansatte sier at de utfyller hverandre godt. De ansatte savner ikke noen spesiell kompetanse, men de sier at kommunen besitter en del kompetanse som ikke blir brukt. Særlig trekkes det fram at kommunen burde ha tilbudt foreldreveiledning.¹⁴ Dette støttes av flere av samarbeidspartnerne som vi har intervjuet i forbindelse med problemstilling 2 om samarbeid med andre i det forebyggende arbeidet.

Flere av de ansatte har – eller er i ferd med å ta – relevant videreutdanning. De sier at kommunen legger godt til rette både for studiepoenggivende videreutdanning, og for kortere kompetansehevingstiltak som kurs. De ansatte uttrykker at ledelsen oppfordrer til deltagelse på kurs, og at det er nok relevante tilbud å ta av. Barnevernleder sier at de prøver å delta flere på de samme kursene, fordi dette gjør det lettere å ivareta den kompetansen de opparbeider seg. Barneverntjenesten har faste møter hver tirsdag, og her deles erfaringer og kunnskap fra kurs med resten av gruppa.

Alle sier at enhetsleder har en systematisk tilnærming til kompetanseutviklingen, og at en plan for kompetanseutviklingen legger føringer for de ansatte i barneverntjenesten. De ansatte sier at det tas hensyn til både tjenestens samlede behov, og de enkeltes ønsker planleggingen av kompetanseutvikling tas. Ønsker og behov for kompetanseutvikling diskuteres ofte på de på månedlige enhetsmøtene.

De ansatte opplever at kommunen bevisst satser på at de skal kunne utvikle og opprettholde en god og sterk fagkompetanse. I tillegg til de tiltakene som er nevnt overfor, har alle ansatte i barnevernet en studiedag per måned, der de kan fordype seg i faglitteratur.

De ansatte i barneverntjenesten sier i intervju at de har god tilgang til lover, forskrifter og relevant litteratur, og at de får videresendt relevante oppdateringsbrev fra fylkesmannen. Regelverksendringer kan også være tema på de ukentlige fagmøtene. De ansatte har også muligheten til å spørre kommunens faste advokat om råd i vanskelige saker, og de sier at de har gode erfaringer med det.

3.2.4 Saksbehandlingsverktøy

Barneverntjenesten bruker saksbehandlingsverktøyet Familia. Det har ikke vært ordentlig opplæring i saksbehandlingsverktøyet. De ansatte uttrykker at systemet fungerer greit i det

¹⁴ Foreldreveiledning er et forebyggende tiltak som har som målsetting å forbedre kontakten og kommunikasjon mellom foreldre og barn, mellom fagfolk og foreldre og mellom fagfolk og barn.

daglige, men at de ikke behersker det fullt ut. Dette har ifølge flere ført til at kommunen har rapportert feil til BLD, slik at det ser ut som om kommunen har brutt tidsfristene i flere saker. Barnevernleder sier at det er planlagt opplæring for alle i systemet.

3.3 Revisors vurdering

Vår innledende gjennomgang av den økonomiske situasjonen for barnevernet i Klæbu viser at kommunen har stadig økende utgifter til barnevern, og at utgiftene er uforutsigbare. Dette er i tråd med utviklingen ellers i landet.

Vi har videre sett på kommunens kapasitet og kompetanse innen barnevern. Intervju og statistikk tyder på at barneverntjenesten i Klæbu per i dag skal ha relativt god kapasitet. Vi har videre inntrykk av at barneverntjenesten har bemanning med god og relevant formalkompetanse, og med gode muligheter for kompetanseutvikling. De ansatte opplever at ledelsen har en systematisk tilnærming til kompetanseutviklingen, og at kommunen som arbeidsgiver satser på og legger til rette for at barneverntjenesten skal utvikle og opprettholde god kompetanse. Basert på intervju med de ansatte har vi inntrykk av at det er skapt en god kultur for læring, kompetanseutvikling og kompetansedeling innad i barneverntjenesten.

De ansatte har god tilgang til lover, forskrifter og faglitteratur. Det har vært noen problemer på grunn av manglende kompetanse i bruk av saksbehandlingsverktøyet, men vi registrerer at det er planlagt tiltak for å bedre på det.

Vår vurdering er etter dette at Klæbu kommune har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse innen barnevernet.

4 Samarbeid i det forebyggende arbeidet

I dette kapitlet svarer vi på delproblemstilling 2 om samarbeid i det forebyggende arbeidet.

I rundskrivet "Forebyggende innsats for barn og unge"¹⁵ heter det at "forebygging er en av de viktigste investeringene et samfunn kan gjøre - først og fremst ut fra menneskelige hensyn, men også ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv". God forebygging er med andre ord ikke bare viktig for de barna som får hjelp – det kan også lønne seg rent økonomisk.

Forebygging er alt fra det som gjøres for å skape gode og trygge lokalsamfunn, til innsats som spesielt retter seg mot å begrense, stanse eller snu en negativ utvikling hos bestemte barn. En viktig del av det forebyggende arbeidet er samarbeidet mellom barnevernstjenesten og andre som jobber med barn og unge. I dette kapitlet vurderer vi derfor hvordan barnevernet samarbeider med andre i alle faser av det forebyggende arbeidet – fra generelt arbeid for å bedre oppvekstmiljøet i kommunen, til samarbeid i konkrete barnevernssaker.

4.1 Revisjonskriterier

Her følger en redegjøring for noen de reglene som regulerer kommunens ansvar for det forebyggende arbeidet og barnevernets plikt og mulighet til å samarbeide med andre.

Kommunen har et totalansvar for å sikre alle barn trygge og gode oppvekstvilkår, og det er viktig at dette ansvaret er forankret på høyt nivå. Barnevernloven bestemmer at kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under og finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.¹⁶ I rundskrivet Q-16/2007 side 4 heter det at den forebyggende virksomheten nå forankres på øverste politiske og administrative nivå, og at kommunene må ha en helhetlig tilnærming til den forebyggende virksomheten.

En viktig del av denne forebyggende virksomheten er å sikre at den kommunale barnevernstjenesten samarbeider med andre som jobber tett på barn og unge i kommunen. Barneverntjenesten har derfor plikt til å medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer¹⁷.

Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter barnevernloven. Som ledd i disse

¹⁵ Rundskriv Q-16/07

¹⁶ Barnevernloven § 3-1

¹⁷ Barnevernloven § 3-2 første ledd

oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.¹⁸

Et godt samarbeid forutsetter også at de som jobber med barn og unge har tilstrekkelig kunnskap om plikten og adgangen til å videreformidle opplysninger til barnevernet, og at de deler informasjon i tråd med dette. Ansatte i barnehager, skoler og på helsestasjon har alle plikt til å være oppmerksomme på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernet, og melde fra til barnevernet om de mistenker at barn er utsatt for omsorgssvikt.¹⁹ Barnevernet har på sin side plikt til å dele informasjon i visse, begrensede tilfeller. Det gjelder blant annet når en av samarbeidspartnerne (som en skole eller en barnehage) sender bekymringsmelding til barnevernet. Da skal barnevernet gi en tilbakemelding om at meldingen er mottatt, med informasjon om de undersøker saken videre.²⁰ Hvis barnevernet gjennomfører en slik undersøkelse, skal den som har sendt meldingen også få en tilbakemelding når undersøkelsen er avsluttet. Der skal det stå om undersøkelsen er henlagt eller om barnevernet jobber videre med saken. Barnevernet har i utgangspunktet taushetsplikt om det videre innholdet i saken, og kan i utgangspunktet ikke gi informasjon om hva slags tiltak som settes inn, eller om hvordan saken utvikler seg videre.²¹ Dette gjelder likevel ikke hvis det er nødvendig for samarbeidspartneren å få kjennskap til denne aktuelle informasjonen. Praxis i dag er at det skal mye til før det anses som nødvendig å få informasjon – det er for eksempel ikke nok at en barnehageansatt gjerne skulle ha visst hva som foregikk i barnets hjem.²²

En erfaring fra tidligere forvaltningsrevisjoner innen barnevernsområdet er at andre som jobber tett på barn i kommunen, savner mer informasjon fra barnevernet om hvordan barnevernssakene utvikler seg.

Barnevernets taushetsplikt gjelder all informasjon om barnevernssakene, og er derfor i utgangspunktet til hinder for at barnevernet kan dele slik informasjon. Det finnes likevel løsninger som gjør at barnevernet kan gi informasjon til samarbeidspartnerne. Det ene er at taushetsplikten faller bort hvis foreldre samtykker til at barnevernet kan gi informasjonen

¹⁸ Barnevernloven § 3-2 andre ledd

¹⁹ Se barnevernloven § 6-4 andre ledd, barnehageloven § 22, opplæringsloven § 15-3, og helsepersonelloven § 33.

²⁰ Barnevernloven § 6-7a, jf. § 6-4 andre ledd

²¹ Barnevernloven § 6-7

²² Jf. fvl. § 13 b første ledd nr 5 jfr. bvl. 6-7 tredje ledd.

videre.²³ Med samtykke fra foreldre kan barnevernet altså drøfte saker med samarbeidspartnere, og dele informasjon i den utstrekning foreldrene har samtykket til det.

Det andre er at barnevernet og samarbeidspartnerne kan drøfte sakene anonymt – altså uten at de røper hvem saken dreier seg om eller annen taushetsbelagt informasjon.²⁴ Slike anonyme drøftinger kan komme til stor nytte i ulike samarbeidsforum, som tverrfaglig team eller ressursteam, og være viktige bidrag til at samarbeidspartnerne lærer å forstå hvordan de andre jobber. I en veileder fra BLD²⁵ heter det at tverrfaglige team kan være viktige samarbeidstiltak, og en arena for å kunne gjennomføre en helhetlig vurdering av et barns behov og omsorgssituasjon. I veilederen anbefaler departementet å etablere muligheten for å drøfte saker anonymt.

I denne undersøkelsen vil vi vurdere samarbeidet mellom barnevernet og samarbeidspartnerne (skole, barnehage, helsestasjon og ppt) opp mot dette bakteppet. Vi ser blant annet på:

- Om barnevernet samarbeider med skole, barnehager, helsestasjon og ppt
- Hvordan samarbeidet fungerer
- Om barnevernet deltar i de samarbeidsrådene som er opprettet i kommunen
- Om barnevernet gir tilbakemelding til offentlig melder
- Om samarbeidspartnere har anledning til å drøfte saker anonymt
- Om samarbeidspartnerne har kjennskap til adgangen og plikten til å gi opplysninger til barnevernet

Barnevernloven sier at barnevernet bør samarbeide med frivillige organisasjoner.²⁶ Vi undersøker også i hvilken grad dette skjer.

4.2 Data

Her følger intervjudata om barnevernets samarbeid med andre i det forebyggende arbeidet.

4.2.1 Generelt om samarbeid og forebyggende arbeid

Barnevern er et av fagteamene(tjenesteområdene) i helse- og familietjenesten. De andre fagteamene er ppt, helsestasjon, psykisk helse, rehabilitering og rus/sosial/bolig. Ifølge

²³ Jf. fvl. § 13 a nr 1

²⁴ Jf. fvl. § 13 a nr 2

²⁵ "Til barnets beste, samarbeid mellom barnehagen og barnevernstjenesten" fra Barne og likestillingsdepartementet

²⁶ Barnevernloven § 3-3

enhetsleder er en av målsetningene med å organisere disse tjenestene sammen at det skal være et tett og godt samarbeid på tvers av tjenesteområdene. De aller fleste fagteamene i tjenesten er per i dag samlokalisert i rådhuset. Ledere og ansatte gir uttrykk for at samlokaliseringen er et positivt bidrag til det tverrfaglige samarbeidet. Det er etablert tverrfaglige møtearenaer i enheten, der alle bidrar med kollegaveiledning og tverrfaglig tilnærming til aktuelle problemstillinger.

Ledere og ansatte gir uttrykk for at det kan være utfordrende å prioritere tidlig forebyggende arbeidet i en hverdag som ellers fylles opp av pågående barnevernssaker. Flere sier at barnevernet ikke har vært flinke nok til å tenke forebygging, men at de jobber med å bli bedre på dette nå.

Enhetsleder sier at kommunen har jobbet mye for å skape et åpnere barnevern – et barnevern som det skal være enklere å ha kontakt med og enklere å samarbeide med. En del av dette arbeidet er å skape forståelse blant samarbeidspartnerne for hvordan barnevernet jobber. Barnevernleder sier at barnevernet ønsker å jobbe mer aktivt opp mot skolene og barnehagene, og at en av de ansatte er tiltenkt en rolle som vil medføre en del informasjonsvirksomhet ut mot disse samarbeidspartnerne. Flere av de ansatte sier at det er viktig at barnevernet informerer om sin virksomhet til skoler og barnehager. Målet med dette er å gi lærere og foreldre bedre forståelse for hvordan barnevernet jobber, slik at det blir enklere for dem å ta kontakt med barnevernet hvis det oppstår en bekymring.

De ansatte uttrykker at samarbeid med skoler og barnehager har hatt en positiv utvikling, og at samarbeidet per i dag er relativt godt. De sier videre at de opplever at skolene og barnehagene har en normal terskel for å ta kontakt med dem. De har bevisst jobbet for å få det offentlige til å melde saker, og de opplever at dette arbeidet gir resultater. Blant annet har barnevernet utarbeidet en veileder til meldeskjema, som gir holdepunkter for når det kan være grunn til å melde bekymring.

Barnevernet møter skolene og barnehagen i faste fora og i ulike faser i barnevernssakene. De ansatte sier at denne møtevirksomheten bidrar til å senke terskelen for at de blir kontaktet, og til at de lettere kan komme tidlig inn i saker og forebygge negativ utvikling.

I intervju sier representanter for både skoler, barnehager, ppt og helsestasjon at kontakten mellom dem og barnevern er bedre nå enn den har vært tidligere. Flere sier at enhetsleder har gjort en god jobb med å knytte de kommunale tjenestene nærmere sammen, blant annet ved å informere om de ulike tjenestene i forskjellige fora, på personalmøter eller foreldremøter. Flere skoler og barnehager legger vekt på at korte avstander mellom dem og

rådhuset gjør det enkelt å ta kontakt med barnevernet. PPT ser det som en fordel for samarbeidet at de er del av samme enhet og samlokalisert med barnevern. Helsestasjon blir nå også i samme enhet, og tror samarbeidet kan bli enda tettere av det. Alle gir uttrykk for at de i dag har en lav terskel for å ta kontakt med barnevernet for å få råd og veiledning.

Samtidig har skolene og barnehagene litt forskjellige erfaringer med hvor tilgjengelige barnevernet faktisk er, når de skal få tak i dem. Noen opplever dem som veldig tilgjengelige, mens andre sier at barnevernet er vanskelige å få tak i. Ifølge enhetsleder er det meningen at den barnevernkonsulenten som sitter i ressursteam for den enkelte skole eller barnehage skal fungere som kontaktperson for denne enheten. Intervju tyder på at denne ordningen ikke er kjent blant styrerne og rektorene. De fleste sier likevel at de i dag ringer til rådhuset og spør hvem hos barnevernet som er ledig, og at dette er en grei ordning for å kontakte dem.

Ifølge enhetsleder er både hun og barnevernet mye ute i kommunen, deltar i ressursteam og gjør de barnevernet kjent blant samarbeidspartnerne. Ifølge enhetsleder bør neste steg være å informere mer om barnevernet, og gjøre samarbeidspartnerne tryggere på hvordan de jobber og hva slags informasjon de kan forvente å få fra barnevernet. Både enhetsleder og barnevernleder sier at det er en målsetning å få skolene og barnehagene til å forstå mer av hvordan barnevernet jobber. Intervjuene tyder på at det varierer veldig hvor mye slik informasjon skolene og barnehagen har fått til i dag. Noen sier at de har fått god informasjon og vet nok om barnevernet, men andre uttrykker at de gjerne skulle ha visst mer. I en av barnehagene har barnevernet deltatt på foreldremøter for å orientere også foreldre. Flere av de andre sier at særlig foreldrene burde ha visst mer om hva barnevernet kan tilby dem, og at dette kunne ha gjort det lettere for skolene å involvere barnevernet.

4.2.2 Ressursteam

Som nevnt i kap 4.1 kan tverrfaglige team eller ressursteam ved skoler og barnehager være gode arenaer for å sikre en tverrfaglig tilnærming til det forebyggende arbeidet, og for å sikre en helhetlig tilnærming til arbeidet med en barnevernssak.²⁷ Vår erfaring fra forvaltningsrevisjoner i andre kommuner er at det kan være krevende å skape forståelse blant styrere og rektorer for at disse teamene bør prioriteres. I praksis har vi sett at det er vanskelig å sikre at teamene fungerer ved alle skoler og barnehager over tid.

²⁷ Jf. veilederen "Til barnets beste, samarbeid mellom barnehagen og barnevernstjenesten" fra Barne og likestillingsdepartementet

Det er opprettet ressursteam ved alle skoler og barnehager i Klæbu. Ressursteamene koordineres av enhetsleder ved helse og familie, som utarbeider et årshjul med en plan for gjennomføring av teammøter. Skolene skal ha månedlige møter i teamet, og barnehagene hver 6. uke. Det er rektorene og styrerne som er ansvarlig for å kalle inn til møtene, og for å sette saker på agendaen. Teamene er fordelt mellom barnevernkonsulentene, slik at de er faste representanter i de ulike teamene.

I teammøtene deltar representanter for skolen eller barnehagene sammen med barnevern, ppt, psykisk helse, helsesøster og eventuelt rehabilitering. I teamene er det stort sett tverrfaglige drøftelser om barn ved skolen eller barnehagen, men de kan også brukes til å informere om generelle forhold ved arbeidet eller om utvikling i konkrete saker. Både barnevernet og samarbeidspartnerne sier at drøftingene enten skjer med samtykke fra foreldre eller anonymt, uten å røpe taushetsbelagt informasjon.

Barnevernleder sier at teamene har høy prioritet fra barnevernets side. Enhetsleder sier at både skoler og barnehager er positive til teamene, og at alle deltakerne synes det fungerer greit.

Rektorene gir i intervju uttrykk for at ressursteamene fungerer godt, og at de gjør det lettere å vurdere hvilke saker barnevernet skal involveres i, og hva skolene selv kan gjøre for å bedre forholdene rundt et barn. De sier at de stort sett har månedlige møter, i tråd med årshjulet. Rektorene sier at de som oftest innhenter samtykke fra foreldre før møtene, slik at de kan drøfte saker med fullt navn. I noen saker drøfter de anonymt. Ifølge rektorene deltar ikke barnevernet på alle møter, og ved en skole har de bare deltatt på ett møte i 2010/11 og ett så langt i 2011/12. Alle rektorene sier likevel at barnevernet kommer hvis det står i innkallingen at de skal drøfte saker som er relevante for barnevern.

Barnehagene sier at de gjennomfører ressursteam omtrent hver sjettede uke, i tråd med årshjulet. En av styrerne synes ikke at barnevernet har vært flinke nok til å prioritere å møte i teamet, men hun sier samtidig at dette kan ha bedret seg det siste halvåret. Styrerne sier at de ofte drøfter anonymt, men noen vektlegger at de prøver å innhente samtykke fra foreldre så ofte som mulig. Helsesøster sier at det oftest er anonyme drøftelser i møtene i barnehage, mens det oftest er innhentet samtykke fra foreldre i skolene. En av styrerne gir uttrykk for at møtene kunne ha fungert enda bedre hvis alle de involverte prioriterte å møte der. Etter hennes erfaring er barnevern flinke til å møte, mens noen andre uteblir for ofte.

4.2.3 Tilbakemelding til offentlig melder

Når skolen, barnehagen eller helsestasjonen går til det steget å sende bekymringsmelding til barnevernet, skal de få tilbakemelding på at meldingen er mottatt, med informasjon om hva barnevernet gjør videre med saken. Hvis barnevernet undersøker videre, skal den som har sendt meldingen også få en tilbakemelding når undersøkelsen er avsluttet. Der skal det stå om undersøkelsen er henlagt eller om barnevernet jobber videre med saken.²⁸

Alle de ansatte i barneverntjenesten sier at de sender slik tilbakemelding til loven. Det er en del av rutinene i saksbehandlingssystemet, og i tjenestens egne rutiner.

Vi har ikke gått inn i saksbehandlingssystem og journaler for å kontrollere dette, men vi har spurt rektorene og styrere om de får slik tilbakemelding. En styrer sier at hennes barnehage ikke har fått tilbakemelding når de har meldt saker. De andre styrerne og rektorene sier at de får tilbakemelding om at melding er mottatt, om det iverksettes undersøkelse, og om saken går videre eller henlegges.

4.2.4 Samarbeid underveis i barnevernssakene

Her ser vi nærmere på samarbeidet i sakene der skole- eller barnehagebarn har tiltak fra barnevernet.

Barnevernkonsulentene sier i intervju at samarbeidet med de andre kommunale tjenestene stort sett er veldig godt i arbeid med barnevernssakene. For barn i fosterhjem opprettes det ansvarsgrupper, der de involverte tjenestene møtes. Tjenestene har også mer uformell kontakt, og det gjelder særlig de tjenestene som er samlokalisert. I den sammenheng sier noen av de ansatte i barnevernet at de har potensial for å samarbeide enda tettere med helsestasjon. I noen av sakene opprettes det samarbeidsmøter, der også foreldre deltar sammen med skole og barnevern.

Barnevernskonsulentene nevner at de har noen utfordringer som går igjen i samarbeidet med skolene og barnehagene. Det gjelder særlig at de opplever at skolene og barnehagene er utålmodige og forventer at sakene skal utvikle seg raskere enn hva som er realistisk. De tror dette kan skyldes to forhold. Det ene er at skolene og barnehagene kan mangle litt forståelse for hvordan barnevernet jobber med sakene, og at de derfor får urealistiske forventninger. Det andre er at de har for store forventninger til både barna og foreldrene i disse sakene. Et eksempel er at skolene forventer å se resultater i form av bedre karakterer, mens det realistiske målet sett fra barnevernets ståsted bør være å få barnet til å møte på

²⁸ Referanse

skolen. Ifølge barnevernkonsulentene prøver enhetsleder å informere om hvilke krav skole og barnehage kan stille til barna og foreldrene. Barnevernkonsulentene håper det kan lette samarbeidet om disse sakene.

De fleste samarbeidspartnerne uttrykker at samarbeidet i barnevernssakene stort sett fungerer greit, med unntak av at de ønsker å få mer informasjon fra barnevernet.²⁹ Noen sier at samarbeidet særlig fungerer godt der det er samarbeidsmøter med barnevernet. Flere av samarbeidspartnerne forteller imidlertid om situasjoner som de opplever som problematiske:

Flere av styrerne uttrykker at de har hatt negative opplevelser i samarbeidsmøter der foreldre og barnevern har deltatt. De har opplevd det som om barnevernet har tatt foreldrenes parti, og vært ubalanserte i sine vurderinger, slik at barnehagen har blitt sittende igjen som den som har skyld i problemene. En av styrerne sier at det er åpenbart for henne at problemet i saken ligger i hjemmet, og da føles det urettferdig at barnevernet nærmest legger skylden på barnehagen. Enhetsleder for helse og familie sier at barneverntjenesten har et forbedringspotensial i disse situasjonene. Fra barnevernets ståsted kan det være klart at problemet ikke bare ligger i hjemmet, men også i hvordan skolen eller barnehagen møter barnet og familien, og hvilke krav de stiller til dem. Hun sier at barnevernets mål i slike saker er å bygge opp foreldrene, og gi dem nødvendig tro på at de kan beherske omsorgssituasjonen. Derfor ligger barnevernets fokus i disse møtene på å støtte foreldrene i møte med barnehagen, og det kan igjen medføre at barnehagen opplever det som om de blir sittende med all skylden. Enhetsleder sier at løsningen på problemet ligger i mer og bedre kommunikasjon. Hvis barnevernet i slike situasjoner møter barnehagen først uten at foreldrene er til stede, kan de bli enige om hva slags krav de kan stille til foreldrene, og stå mer samlet i møte med dem. Enhetsleder sier at barnevernet må tenke at de skal spille mer på lag med skole og barnehage overfor foreldre – og ikke fremstå som motstandere. Hun sier at barnevernet ikke er flinke nok i disse situasjonene.

En rektor og flere styrere trekker i intervju fram andre episoder som de sier har vært uheldige for samarbeidet mellom dem og barnevernet. Flere av episodene skyldes at skolen/barnehagen har gitt informasjon om et barn til barnevernstjenesten i forbindelse med en meldt bekymring, hvorpå barnevernet har gitt informasjonen videre til foreldre. Da har foreldrene blitt opprørt over det skolen/barnehagen har skrevet om dem og deres barn, og konfrontert skolen/barnehagen med dette. Både kontaktlærere og barnehagepersonell har ifølge intervjuene opplevd dette som dramatisk og ubehagelig, og enkelte sier de har opplevd det truende. En av styrerne sier at de var forberedt på at barnevernet ville gi informasjonen til

²⁹ Se mer om dette i neste delkapittel 4.2.5

foreldrene, men to andre sier at de ikke var forberedt på det. Alle uttrykker at de ble overrasket over barnevernets framgangsmåte, og det resultatet de fikk for dem. Til dette sier enhetsleder for helse og familie at hun har informert både skoler og barnehager om at foreldre har tilgang til all informasjon om deres barn, og at all informasjon som skolen eller barnehagen gir til barnevernet, gjennomgås sammen med foreldrene.

To av samarbeidspartnerne sier at negative erfaringer med enkeltsaker eller enkelte saksbehandlere går utover tillitten til barnevernet, og at slike erfaringer gjør det vanskeligere å ta kontakt med barnevernet i senere saker. En av styrerne gir uttrykk for at hun har så dårlige erfaringer med en av de ansatte at de bevisst kontakter noen andre når de vil drøfte saker. De fleste sier likevel at de har tillitt til barneverntjenesten i Klæbu kommune.

4.2.5 Særlig om informasjonsutveksling og taushetsplikten

Som nevnt er en erfaring fra forvaltningsrevisjon i andre kommuner at samarbeidspartnere ønsker seg mer informasjon om hva barnevernet gjør i barnevernssakene. De ansatte i barnevernet i Klæbu sier at de prøver å orientere skoler, barnehager, ppt og helsestasjon mest mulig, og at de bruker ressursteam og samarbeidsmøter til dette. Samtidig sier de at flere forhold er til hinder for at de kan gi så mye informasjon som de vet at skolene og barnehagene ønsker seg: Det første er at taushetsplikten legger begrensninger for hva slags informasjon barnevernet kan gi til hvem. Det andre er at barnevernet har mye å gjøre, og at det ikke alltid er tid til å underrette alle som jobber med de aktuelle barna om hva barnevernet gjør med sakene deres.

Flere av de ansatte i barnevernet sier at skolene og barnehagene vil få nok informasjon i de sakene der det er samarbeidsmøter. Der deltar foreldre på møter sammen med skole/barnehage og barnevernet, og da kan barnevern og skolen/barnehagen diskutere saken med foreldrenes samtykke. En av rektorene er enig i dette, og sier at de får god informasjon om hvordan saker utvikler seg gjennom samarbeidsmøtene. De fleste av styrerne og rektorene uttrykker likevel at de generelt får for lite informasjon om hvordan sakene utvikler seg, og ikke minst hva barnevernet gjør i sakene og hvilke tiltak de setter inn. Flere sier at de opplever at barnevernet lukker saken helt etter at de har innhentet nødvendig informasjon fra skolen/barnehagen, og at dette er frustrerende. Alle tror at barnevernets taushetsplikt er en av årsakene til at de ikke får mer informasjon, men flere sier at de tror det går an å dele mer informasjon også innenfor taushetspliktens grenser. En av styrerne sier at dette er ekstra problematisk fordi de ulike saksbehandlerne gir uttrykk for forskjellige syn på hva slags informasjon de har lov til å dele med barnehagen.

Enhetsleder sier at de snakker mye om taushetsplikten innad i enheten. Hun sier at de ansatte i barnevernet samarbeider tett om sakene, at alle er opptatt av at de skal begrense den informasjonen de gir fra seg, og at de gjør felles vurderinger av hva slags informasjon de skal gi fra seg.

Enhetsleder gir uttrykk for at hun er veldig opptatt av at taushetsplikten ikke skal være til hinder for samarbeid, og at mener at det derfor går an å tenke mer på hva slags informasjon de ulike tjenestene faktisk kan gi hverandre, uten å bryte taushetsplikten. For eksempel kan barnevernet bli flinkere til å fortelle hva de mener at barnehagen kan gjøre for dette barnet, uten at det betyr at de går inn på taushetsbelagte opplysninger.

Ifølge enhetsleder er det ikke bare taushetsplikten som legger begrensninger på hva slags informasjon barnevernet gir videre. En annen faktor er usikkerheten for hva som skjer med informasjonen videre. Hvis noen som mottar informasjon fra barnevernet gir den videre, blir det indirekte et brudd på det taushetsløftet barnevernet har gitt foreldrene og barna. Enhetsleder sier at deres erfaringer gjør at de ikke kan være trygge på at informasjonen behandles som den skal og ikke gis videre.

4.2.6 Samarbeid med frivillige

Barnevernloven sier at barnevernet bør samarbeide med frivillige organisasjoner.³⁰

Intervju med ledere og ansatte i barneverntjenesten tyder på at barnevernet har et lite bevisst forhold til samarbeid med frivillige, og at de samarbeider relativt lite med de frivillige organisasjonene i kommunen. De har noe kontakt med frivillige organisasjoner når barn med tiltak deltar på arrangement i regi av for eksempel Røde Kors eller 4H. Flere sier at dette er et område der barnevernet kan forbedre seg.

4.2.7 Samarbeid med politiet

Enhetsleder sier at kommunen har et utstrakt samarbeidet med politiet, både i fora på overordnet nivå, og i det løpende arbeidet i barneverntjenesten. Kommunen og politiet møtes blant annet gjennom Restorative Justice – et prosjekt i regi av kriminalomsorgen, og politiet sitter i SLT (Samordna Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak).

Alle de ansatte i barnevernet sier at de har et godt samarbeid med politiet. De sier at politiet er flinke til å jobbe med ungdom, og at de kjenner forholdene i kommunen godt. Barnevernet

³⁰ Barnevernloven § 3-3, se kap 4.1

har lav terskel for å kontakte politiet hvis de trenger assistanse, og de tror politiet har lav terskel for å kontakte dem.

4.3 Revisors vurdering

Vårt hovedinntrykk er at barneverntjenesten og enhet for helse og familie jobber godt, og med en helhetlig tilnærming, for å skape et tett og velfungerende samarbeid med de andre kommunale tjenestene som jobber med barn og unge.

En første målsetning for at barnevernet skal kunne komme inn i en sak og forebygge en negativ utvikling, er at noen tar kontakt med dem slik at de får vite om den. Det er derfor positivt at det er etablert ressursteam ved alle skoler og barnehager, og at teamene gjennomføres i tråd med en helhetlig plan. Samarbeidspartnerne vet at de kan ta opp saker enten anonymt eller med samtykke fra foreldre, og de opplever at teamene er nyttige. Intervjuene tyder på at barnevernet nå prioriterer å møte i alle team der det skal diskuteres saker som er relevante for dem. Alle samarbeidspartnerne sier at de i dag har lav terskel for å kontakte barnevernet, og flere sier at det skyldes det arbeidet barnevernet og enhetsleder har gjort for å åpne opp barnevernet og gjøre dem bedre kjent blant andre ansatte i kommunen. Samarbeidspartnerne uttrykker at de kjenner plikten til å involvere barnevernet i saker der det er grunn til bekymring. Dette tyder på at samarbeidet i det siste har hatt en positiv utvikling.

Likevel viser intervju med både barnevernansatte og samarbeidspartnere at det er flere utfordringer for samarbeidet som kommunen bør jobbe videre med. En av disse utfordringene er hvordan barnevernet møter barnehager når foreldre er til stede. Det er en alvorlig tilbakemelding at flere samarbeidspartnere sier at negative opplevelser i slike situasjoner kan gjøre det vanskeligere for dem å kontakte barnevernet senere. Vi opplever likevel at både enhetsleder og barnevernet kjenner denne utfordringen, og vi forutsetter at de setter inn tiltak som kan bedre samarbeidet i disse situasjonene.

Flere av de utfordringene som kommer fram i intervjuene handler etter vårt syn i bunn og grunn om kommunikasjon. Flere samarbeidspartnere reagerer på at barnevernet gir informasjon videre til foreldre. Det er liten tvil om at foreldrene til barn med tiltak vil ha rett til innsyn de aller fleste dokumentene kommunen har om deres sak.³¹ Barnevernet gjør derfor rett i å dele informasjonen med foreldre. Det kan likevel tenkes at barnevernet kan gjøre mer

³¹ Etter prinsippet om partsoffentlighet i forvaltningslovens § 18. Partsoffentlighet inntreer i saker der det er, eller skal, utferdiges enkeltvedtak. Tiltak etter barnevernloven er å regne som enkeltvedtak. Det er visse unntak fra innsynsretten.

for å unngå at ubehagelige situasjoner skal oppstå i etterkant. Barnevernet er på grunn av sin fagkompetanse den parten som kjenner barna og foreldrenes forutsetninger best, samtidig som de er den parten som kjenner gangen i barnevernssaken og regelverket som omgir denne. Da kan det være positivt for samarbeidet om de bruker denne kjennskapen til å veilede barnehagene i hvordan de skal gi fra seg informasjon, hvilke reaksjoner de kan vente seg, og hvordan de kan håndtere vanskelige situasjoner.

Det samme gjelder den utfordringen som noen barnevernkonsulenter trekker fram: at skolene og barnehagene har for store forventninger til hva barna og foreldrene skal klare. Også her er det barnevernet som har spesialkompetansen, og som må bruke den til å veilede samarbeidspartnerne.

De fleste samarbeidspartnerne sier at de ønsker seg mer informasjon om hvordan sakene utvikler seg. Sett utenfra er det lett å forstå at en ansatt i en barnehage som bærer en bekymring for et barn det ser hver dag, blir frustrert når han ikke får vite noe om hva barnevernet gjør for å hjelpe barnet.

Regelen om at barnevernet skal gi tilbakemelding til den som sender bekymringsmelding, er ment å hjelpe litt på denne situasjonen. Gjennom denne regelen har barnevernet plikt til å si fra til den som melder bekymring om de setter i verk undersøkelse, og om undersøkelsen fører til at de setter inn tiltak eller henlegger saken. Intervjuene tyder samlet sett på at barnevernet oppfyller denne plikten, selv om en styrer sier at hun ikke får slike tilbakemeldinger.

Denne regelen gir likevel ikke barnevernet plikt eller adgang til å si noe om hva slags tiltak barnevernet setter inn eller hvordan tiltakene fungerer og hvordan barna responderer på de ulike tiltakene. Denne informasjonen er underlagt barnevernets taushetsplikt. For at barnevernet kan gi slik informasjon, må det være helt nødvendig at skolen eller barnehagen får vite om det, eller de må ha samtykke fra foreldre.

Vi har inntrykk av at barnevernet og skolene innhenter samtykke til å drøfte en del saker, særlig der det er samarbeidsmøter mellom partene og foreldrene. Enhetsleder sier at fra hennes ståsted virker det fornuftig å involvere skolene gjennom samarbeidsmøter i de fleste saker. Hvis det kan bedre kommunikasjonen mellom barnevernet og skolene uten at taushetsplikten brytes, må det sies å være positivt. Det samme gjelder barnehagene.

Vi har videre inntrykk av at enhet for helse og familie har fokus på at taushetsplikten ikke skal være til hinder for et godt samarbeid. Intervju med skoler, barnehager og helsestasjon tyder

på at det er mer å gå på i så måte, og enhetsleder skisserer noen løsninger som de kan jobbe videre med. På den annen side er det positivt at barnevernstjenesten er bevisst den taushetsplikten de har, og at de tar ansvaret for å verne om de personlige opplysningene alvorlig. Også her kan det være et poeng å sikre at samarbeidspartnerne vet mer om de rammene barnevernet har for sitt arbeid, slik at de vet hva slags informasjon de kan forvente å få. Det er selvsagt også viktig at samarbeidspartnerne kjenner sin egen taushetsplikt, slik at barnevernet kan være trygge på at den informasjonen de gir blir håndtert på en ordentlig måte.

Vi nevner her at Klæbu kommune ikke er alene om å oppleve at barnevernets taushetsplikt kan være til hinder for et optimalt samarbeid mellom de ulike tjenestene. Den strenge taushetsplikten er gjenstand for stadig diskusjon på sentralt nivå, og senest i Barnevernspanelet rapport høsten 2011 tas det til orde for å gjøre reglene om taushetsplikt enklere, særlig for å lette det tverretatlige samarbeidet om barna.³²

Oppsummert er vårt inntrykk at de utfordringene barnevernet og samarbeidspartnerne opplever, er av en slik art at de kan løses i alle fall et stykke på vei ved enda mer og bedre kommunikasjon. Det har nylig vært store utskiftninger i barneverntjenesten, og mye tyder på at enhetsleder og de nye ansatte i barnevernet så langt har gjort en god jobb med å knytte kontakter til samarbeidspartnerne, og å informere om sin virksomhet. Etter vårt syn er det tydelig at dette arbeidet bør fortsette, og vi opplever at både barnevernet og enhetsleder er enige i det.

Barnevernloven sier at barnevernet bør samarbeide med frivillige organisasjoner.³³ Intervju tyder på at dette skjer i liten grad i Klæbu. Målsetningen med bestemmelsen i barnevernloven er å oppfordre barnevernet til å dra nytte av de ressursene som de frivillige organisasjonene har, men også til å stimulere og koordinere frivilligheten slik at den kan gi positive tilskudd til barneverntjenestens egen virksomhet, både forebyggende og på tiltakssiden.³⁴ Vi har liten oversikt over de frivillige organisasjonene i Klæbu og omegn, og kan derfor ikke si noe om potensialet for slikt samarbeid. Vi oppfordrer likevel kommunen og barneverntjenesten til å se på mulighetene for å knytte noen kontakter også mot frivilligheten.

³² Barnevernspanelet ble opprettet av Barne-, likestillings og inkluderingsminister Audun Lysbakken i 2011.

³³ Barnevernloven § 3-3

³⁴ Ot.prp.nr.44 (1991-1992), merknadene til § 3-3

5 Frister

Dette kapitlet handler om delproblemstilling 3: om barneverntjenesten følger tidsfristene i barnevernloven. Barnevernloven inneholder flere tidsfrister som barneverntjenesten må forholde seg til i de ulike fasene av en barnevernssak. Her konsentrerer vi oss om fristen for å gjennomgå meldinger og fristen for å gjennomføre undersøkelser.

5.1 Revisjonskriterier

Barneverntjenesten skal gjennomgå alle meldinger innen én uke, jf. barnevernloven § 4-2. Undersøkelser skal som den klare hovedregel gjennomføres innen tre måneder, jf. barnevernloven § 6-9. I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder. Dette kan for eksempel være i særlig komplekse saker der barnevernstjenesten er avhengig av andre instanser for å gjennomføre en god nok undersøkelse.

5.2 Data

I tabellen nedenfor viser vi antall fristoverskridelser for meldinger og undersøkelser i perioden 2008 – 2011.

Figur 7. Fristoverskridelser for gjennomgåtte meldinger og nye undersøkelser, 2008 – 1. halvår 2011.

	1. halvår 2008	2. halvår 2008	1. halvår 2009	2. halvår 2009	1. halvår 2010	2. halvår 2010	1. halvår 2011
Meldinger	36	12	19	29	30	39	23
Fristoversittelser	0	2	2	1	1	1	0
Nye undersøkelser	35	12	19	28	29	39	21
Fristoversittelser	0	0	4	0	2	4	1

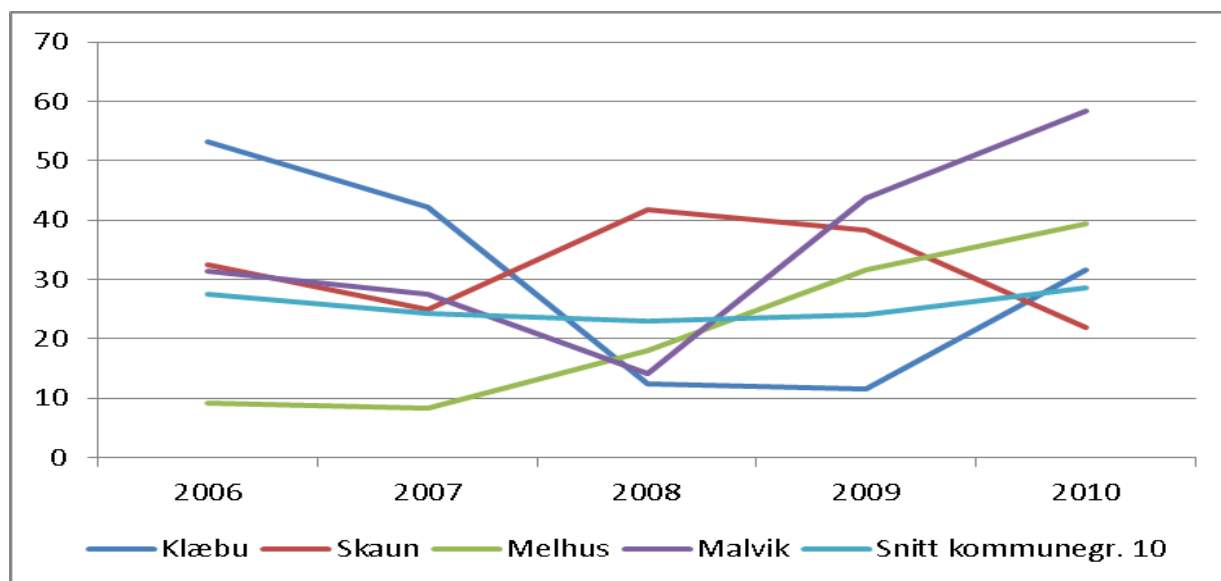
Kilde: Rapporteringstall fra Barne- og likestillingsdepartementet.

Tabellen viser at Klæbu i løpet av perioden har hatt 7 fristoversittelser for meldinger og 11 fristoversittelser for undersøkelser. Fristoversittelsene er relativt jevnt fordelt over perioden, men for undersøkelser er hovedvekten av fra 2010.

Barnevernlovens krav om tidsfrister er absolutt, og målet for enhver kommune må være å holde fristene i alle saker. Det kan likevel være interessant å se hvordan Klæbu ligger an i forhold til sammenlignbare kommuner. Rapporteringstallene fra barne- og likestillingsdepartementet er av tekniske grunner dårlig egnet til sammenligning med andre

kommuner, så sammenligningen under er hentet fra kostra. Den viser andel av undersøkelsene som har hatt behandlingstid over tre måneder.

Figur 8. Andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder, prosent. Klæbu kommune sammenlignet med andre kommuner, 2006 – 2010.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vi bemerker at denne figuren ikke viser andel fristoverskridelser, men andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder. Det er derfor ikke nødvendigvis snakk om lovbrudd, loven åpner for at fristen i særlige tilfeller kan utvides til seks måneder. Et høyt antall undersøkelser med behandlingstid over tre måneder vil likevel kunne være en indikasjon på fristoverskridelser.

For Klæbu kommune sin del har det i løpet av perioden 2006 til 2010 vært en reduksjon fra i overkant av 50 prosent undersøkelser med behandlingstid over tre måneder til i overkant av 30 prosent. Vi ser at det er store variasjoner både fra kommune til kommune, men og internt i den enkelte kommune. I 2010 var Klæbu på nivå med snittet for kommunegruppe 10, i overkant av andel i Skaun, men under både Malvik og Melhus.

I intervju sier alle de ansatte i barneverntjenesten at de er veldig opptatt av å holde fristene, og at de klarer det i de aller fleste tilfeller. Barnevernleder og flere av de ansatte sier at de rapporterte fristbruddene i all hovedsak skyldes feilregistreringer i saksbehandlingsverktøyet

5.3 Revisors vurdering

Statistikk og intervju tyder på at barneverntjenesten har fokus på å gjennomføre saksbehandlingen innen de lovgitte fristene, og at de, med få unntak, klarer det.

6 Høring

En foreløpig utgave av rapporten ble sendt på høring til rådmannen i januar 2012. Rådmannen leverte høringssvar innen fristen. Rådmannen har ingen kommentarer til rapporten. Det er dermed ikke gjort noen endringer i rapporten som følge av høringsrunden. Høringssvaret ligger som vedlegg 1.

7 Konklusjoner

Her følger konklusjon på delproblemstillinger og hovedproblemstilling.

Delproblemstilling 1: Har barnevernstjenesten i Klæbu kommune tilstrekkelig ressurser og kompetanse?

Per i dag har barneverntjenesten fire fulltidsstillinger. Statistisk materiale tyder på at det gir Klæbu jevnt over minst like god kapasitet som sammenlignbare kommuner. De ansatte har god fagkompetanse, og vi har inntrykk av at det er skapt et godt miljø for videre kompetanseutvikling i enhet for helse og familie. Vår konklusjon er derfor at barneverntjenesten i Klæbu har tilstrekkelig ressurser og kompetanse.

Delproblemstilling 2: Samarbeider barnevernstjenesten med andre i det forebyggende arbeidet?

Kommunen har etablert gode strukturer for samarbeid om barn og unge, blant annet gjennom faste ressursteam ved alle skoler og barnehager. Barnevern deltar i ressursteam. Vårt inntrykk er at barneverntjenesten i hovedsak samarbeider godt med andre kommunale tjenester både i faste fora og i barnevernssakene. Vi har likevel satt fokus på noen utfordringer som både barnevernansatte og skoler og barnehager nevner i intervju. Vårt syn er at dette er utfordringer som langt på vei handler om kommunikasjon mellom partene. Vi har grunn til å tro at kommunen er bevisst utfordringene, og jobber for å løse dem. Barneverntjenesten har lite samarbeid med frivillige organisasjoner, selv om barnevernloven sier at de bør ha det. Vår konklusjon er likevel at barnevernstjenesten samarbeider godt med andre i det forebyggende arbeidet.

Delproblemstilling 3: Overholder barnevernstjenesten tidsfrister i barnevernloven?

Statistikk og intervju tyder på at barnevernet overholder tidsfristene i barnevernloven.

Hovedproblemstilling: Har barnevernstjenesten i Klæbu forutsetninger til å yte en barnevernstjeneste av tilfredsstillende kvalitet?

Barneverntjenesten opererer innen et komplekst og utfordrende fagfelt, og vi har bare sett nærmere på noen av de forutsetningene de har for sitt arbeid. Undersøkelsen viser at barnevernet har noen utfordringer i samarbeidet med andre som jobber med barn og unge. Når det er sagt, tegner undersøkelsen et bilde av en tjeneste med god kompetanse og med fokus på kvalitet og tverrfaglig samarbeid i kommunen. Vår hovedkonklusjon er derfor at barneverntjenesten har forutsetninger for å yte en tjeneste av tilfredsstillende kvalitet.

Kilder

"Barn og unges psykiske helse i kommunene i Sør - Trøndelag", rapport fra Fylkesmannen i Sør - Trøndelag mai 2008

«Kostnadsutviklingen i det kommunale barnevernet», TF-rapport nr. 270/2010

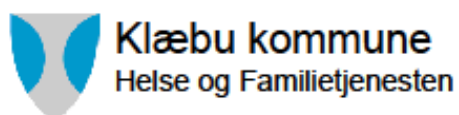
Rutinehåndbok for barneverntjenesten i kommunene, Barne- og likestillingsdepartementet, 2006

Rundskriv Q-16/07: "Fokus på forebyggende innsats for barn og unge", BLD 2007

"Til barnets beste, samarbeid mellom barnehagen og barnevernstjenesten" veileder fra BLD, 2009

Barnevernpanelets rapport, BLD 2011

Vedlegg 1

Revisjon Midt-Norge v/Singstad Frode

<i>Vår ref.</i> 11/2480-3-216 F47	<i>Saksbehandler/enhet</i> MTA/HFT	<i>Deres ref.</i>	<i>Dato</i> 06.02.2012
--------------------------------------	---------------------------------------	-------------------	---------------------------

HØRINGSSVAR - UTKAST TIL RAPPORT FRA FORVALTNINGSREVISJON AV BARNEVERNTJENESTEN.

Klæbu kommune mottok høringsutkast til rapport fra forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten 25.01.12.

Rådmannen har ingen kommentarer til utkastet og vil med dette takke revisjonen for et grundig og systematisk arbeid. Klæbu kommune har opplevd revisjonen som et positivt bidrag til videreutviklingen av barneverntjenesten i kommunen.

Med hilsen

Olaf Løberg
rådmann Klæbu kommune

Postadresse: Postboks 200 7541 KLÆBU	Besøksadresse: Vikingvegen 8 7540 Klæbu	Telefon: 72 83 35 00	Telefaks: 72 83 35 01	E-post: postmottak@klaebu.kommune.no
---	--	--------------------------------	---------------------------------	--

Postadresse: Postboks 216, 7302 Orkanger

Hovedkontor: Statens hus, Orkanger Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no